

1.Образовни профил: Техничар за ловство и рибарство

2.Назив предмета:математика

3.Разред: I

4.Остваривање образовно васпитног рада облици и трајање:

Разред	Настава					
	Теоријска настава	вежбе	Практична настава	Настава у блоку	Пракса	укупно
I	70					70
II						
III						
IV						

5.Статус предмета:обавезан

6.Циљеви:

-стицање математичких знања и умења неопходних за разумевање законитости у природи и друштву, за примену у свакодневном животу и пракси, као и за успешно настављање образовања
-развијање менталних способности ученика, позитивних особина личности и научног погледа на свет.

Задачи математике:

-стицање знања неопходних за разумевање квантитавних и просторних односа
-стицање опште математичке културе и схватање места и значаја математике у прогресу цивилизације
-оспособљавање ученика за успешно настављање образовања и изучавање других области у којима се математика примењује
-допринос формирању и развијању научног погледа на свет
-допринос радном и политехничком образовању ученика
-развијање логичког мишљења и закључивања, апстрактног мишљења и математичке интуиције
-допринос изграђивању позитивних особина личности као што су:упорност, систематичност, уредност, тачност, одговорност, смисао за самосталан рад, критичност.
-даље оспособљавање ученика за коришћење стручне литературе и других извора знања

7. Службени гласник РС-Просветни преглед бр.6/91 из 1990/91 :

8.Препоручена литература:учбеник математике за први разред средње школе и збирка задатака за први разред средње школе Р.Тошић и В.Богословов

9.Корелација са другим предметима:физика,техничко цртање

10.Начини остваривања програма: за реализацију ових програма(м4-м14) готово у целини важи заједничко дидактичко-методичко упутство за досадашње програме математике за средње школе у Р Србији (Службени гласник СР Србија-Просветни гласник бр.1/87)

Овде се даје интегрални текст тог упутства уз одговарајуће корекције само у одељку Објашњења садржаја програма(посебне напомене о о бради програмских тема)сагласно извршеним изменама у структури ових програма (м4-м14) у односу на досадашње програме математике за средње школе.За све програме(м4-м14) даје се заједничко објашњење за реализацију, с тим што се евентуалне разлике које се односе на поједине програме односно садржаје, наводе у одговарајућем делу Објашњења(било у самом тексту или у фуснотама), како се већи део текста не би понављао за сваки програм тј. тему.Ово ће у известној мери зависити и од конкретне ситуације(природа струке, састав ученика и други услови).

11.годишњи фонд часова 70, недељни 2

Образовни профил: **Техничар за ловство и рибарство**

Назив предмета: **Енглески језик**

Разред: **Први**

Остваривање образовно васпитног рада облици и трајање: **Настава у блоку 70**

Статус предмета: **Обавезни-Опште образовни**

Циљеви:

- Утврђивање знања и даље обучавање ученика да комуницирају са људима из других земаља о општим темама,
- Развијање односа толеранције кроз упознавање културе и начина живота других народа,
- Стицање основних језичких знања и компетенција у складу са потребама струке и занимања.

Исходи: Да ученик:

- Разуме основни смисао информација и текстова који говоре о познатим темама
- Разуме једноставне информације и инструкције у оквиру своје струке
- Разуме основне информације у радио и телевизиским емисијама ако се говори о познатим темама из домена његовог интересовања или струке
- Разуме једноставне натписе, етикете на производима, рекламни материјал, упутства за употребу
- Проналази потребну информацију у тексту
- Открива значење непознатих речи на основу познатог контекста или личног/професионалног искуства
- Разуме у општим цртама текстове који садрже фреквентне речи и структуре из свакодневног живота и струке
- Говори о блиским темама и догађајима (породица, хоби, посао) користећи једноставне речи и реченице
- Говори о себи (лични подаци, образовање)
- Тражи и даје информације из своје струке
- Може да опише како се нешто ради и да упутства из своје струке
- Пише кратке једноставне текстове у различите сврхе (поруке, упутства, попуњава упитнике, формуларе пише лична и једноставна пословна писма према моделу)
- Комуницира у свакодневним ситуацијама (пита, предлаже, тражи и даје упутства или обавестења)
- Прима и преноси једноставне поруке (пријатељима, колегама) које се односе на непосредне потребе
- Пише једноставна писма и поруке да би тражио или пренео информацију, изразио захвалност или извињење
- Резимира или препричава краће делове текста или аудио визуелног записа једноставним језичким средствима
- Познаје лексику и граматичке садржаје језика који учи на нивоу који му омогућава да разуме, говори или пише о темама из свакодневног живота или струке
- Уочава основне сличности и разлике између матерњег језика и страног језика који учи
- Користи садржаје медијске продукције ради задовољења личног интересовања и професионалних потреба (Књиге, часописе, проспекте, каталоге, речнике, аудио и видео записе, компакт диск, интернет)

Препоручена литература за реализацију предмета:

- Постојећи одобрени уџбеници
- Популарна литература
- Интернет

Корелација са другим предметима:

- Српски језик и књижевност
- Стручни предмети

1. **Образовни профил:** Техничар за ловство и рибарство

2. **Назив предмета:** ФИЗИЧКО И ЗДРАВСТВЕНО ОБРАЗОВАЊЕ У БЛОКУ

3. **Разред:** Први

4. **Остваривање образовно васпитног рада облици и трајање:**

разред	Настава				Пракса	укупно
	Теоријска настава	вежбе	Практична настава	Настава у блоку		
I				30		30
II						
III						
IV						

5. **Статус предмета:** ОБАВЕЗНИ

6. **Циљ и задаци**

Циљ наставе предмета је постизање одређеног степена психофизичких способности за обављање послова и радних задатака на терену (у ловишту и рибарском ревиру).

Задаци наставе предмета су:

– тренинг ученика – пливање у отвореним водама (водотокови, брзаци, вртлози и сл.);

7. **СГ РС – ПРОСВЕТНИ ГЛАСНИК Страна 9 – Број 9 од 6. августа 2008.**

8. **САДРЖАЈИ ПРОГРАМА**

Увод у пливање, формирање група за наставу пливања, обука непливача, усавршавање једне технике у пливању, провера.

9. **НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА (УПУТСТВО)**

Настава се реализује на терену у одговарајућим шумским подручјима (ловиштима и риболовним реверима) и наставним базама. Реализација наставе се планира у току школске године у зависности од сезоне која је актуелна за реализацију појединих програма (јесен–зима, за прво полугодиште и пролеће–лето, за друго полугодиште).

У реализацији практичне обуке ученика, поред наставника школе учествују и стручни сарадници и демонстратори из предузећа и наставних база. Предметни наставници школе су у обавези да у сарадњи са стручњацима из предузећа, односно наставне базе сачине оперативни план и програм за реализацију наставе.

Настава се реализује са смештајем ученика на терену. Безбедност ученика приликом реализације наставе у блоку, на терену, се спроводи у складу са Правилником о организовању и извођењу практичне наставе ученика. Укупан ангажман смештаја, исхране, практичног рада, слободних активности и сл. јесте у функцији стицања знања и вештина за брзо укључивање у рад након завршеног школовања.

Образовни профил: Техничар за ловство и рибарство

Назив предмета: Физичко васпитање

Разред: Први, **Број часова:** 70

Циљ и задаци

Циљ наставе физичког васпитања је:

- задовољавање основних биопсихо-социјалних потреба ученика у области физичке културе,
- усавршавање моторних способности и моторичке умешности,
- неговање здравствене културе ради очувања здравља и повећања отпорности организма на неповољне утицаје окружавајуће средине,
- формирање правилног схватања и односа према физичкој култури и стварање трајне навике за свакодневним физичким активностима као саставним делом културе живљења.

Задаци наставе физичког васпитања:

- развијање интересовања и задовољавања потреба ученика за активним ангажовањем на пољу физичке културе,
- проширивање и продубљивање спортско-моторног образовања,
- неговање хигијенских и других културних навика ради очувања и јачања здравља,
- упућивање ученика на повезивање физичке културе са свакодневним животом и радом,
- оспособљавање ученика за самостални рад и самоконтролу у одржавању физичких способности и упражњавању физичких активности,
- стварање услова у којима ученик доживљава радост слободног ангажовања у спортским и рекреативним активностима.

СТРУКТУРА ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА

Садржаји програма усмерени су на:

1. развијање физичких способности,
2. спортско-техничко образовање,
3. повезивање физичког васпитања са животом и радом.

I. РАЗВИЈАЊЕ ФИЗИЧКИХ СПОСОБНОСТИ

Развијање физичких способности треба да се остварује на свим часовима физичког васпитања како би се створили услови за континуирани рад на:

- развијању основних елемената физичке кондиције карактеристичних за овај узраст и пол, као и других елемената моторне умешности, који служе као основе за повећање радне способности, учвршћивање здравља и даље напредовање у спортско техничком образовању,
- превентивно-компензацијском вежбању ради спречавања и отклањања телесних деформитета, лоших последица вишечасовног седења у школској клупи, производног рада и професионалне праксе.

Програмски задаци се одређују индивидуално, према полу, узрасту и физичком развоју сваког појединца, на основу оријентационих вредности које су саставни део Упутства за вредновање и оцењивање напретка ученика и јединствене батерије тестова и методологије за њихову проверу и праћење.

II. СПОРТСКО-ТЕХНИЧКО ОБРАЗОВАЊЕ

Спортско-техничко образовање се реализује у I разреду кроз заједнички програм (атлетика, вежбе на справама и тлу) и програм по избору ученика, а у II разреду кроз програм по избору ученика.

III. ПОВЕЗИВАЊЕ ФИЗИЧКОГ ВАСПИТАЊА СА ЖИВОТОМ И РАДОМ

Садржаји овог подручја обухватају активности којима се физичко васпитање повезује са животом и радом (излети, кросеви, спортска такмичења, зимовања, логоровања), а реализују се делом на часовима физичког васпитања, један циклус а делом током школских радних дана.

САДРЖАЈ ПРОГРАМА - I РАЗРЕД
(2 часа недељно, 66 часова годишње)

А. ЗАЈЕДНИЧКИ ПРОГРАМ

1. АТЛЕТИКА

У свим атлетским дисциплинама треба радити на развијању водећих моторичких особина за дату дисциплину.

1.1. Трчање

Усавршавање технике трчања на кратке и средње стазе:

- на 100 m - ученици и ученице,
- на 800 m - ученице и
- на 1000 m - ученици,
- штафета 4 x 100 m - ученици и ученице.

1.2. Скокови

- Скок удаљ рационалном техником.
- Скок увис једном од рационалних техника.

1.3. Бацање кугле

Бацање кугле "рационалном" техником:

- ученици 5 kg,
- ученице 4 kg.

Такмичења у атлетским дисциплинама.

2. ВЕЖБЕ НА СПРАВАМА И ТЛУ

2.1. Прескоци

За ученике:

- коњ у ширини висине 120 cm,
- згрчка,
- разношка.

За ученице:

- коњ у ширини висине 110 cm,
- згрчка,
- разношка.

2.2. Кругови

За ученике:

- из мирног вуса вучењем вис узнето, спуст увис стражњи, издржај, вучењем вис узнето, спуст увис предњи саскок.

За ученице:

- дохватни кругови - наскоком згиб, њих у згибу, предњихом спуст увис стојећи.

2.3. Разбој

За ученике:

Паралелни разбој:

- из њиха у упору, предњихом саскок са 1/1 окретом према притки;
- на почетку разбоја, из њиха у упору у зањих склек, предњихом упор, зањих у упору, склек, предњихом упор итд.

За ученице:

Двовисински разбој:

- на н/п наскок у упор, премахом једне упор јашући,
- прехват у потхват и спојено одножењем према и саскок од 1/2 окрета (одношка) бок уз притку.

2.4. Вратило

За ученике:

Дохватно вратило:

- из вуса предњег потрком, наупор јашући, прехват у подхват, котрљај напред у упору јашућем, уз помоћ, премах односно назад до упора, одривом од притке саскок назад увито.

2.5. Греда

За ученице:

Висока греда:

- наскок у упор чучећи одножно десном (левом), 1/2 окрета, упор чучећи, усправ, ходање у успону са докорацима,

- вага чеона.

2.6. Коњ са хватаљкама

За ученике:

- премах одножно десном напред замах улево, замах удесно, замах улево и спојено премах левом напред, премах десном назад, замах удесно и сп. одножењем десне, саскок са 1/2 окрета улево, леворучке, до става на тлу леви бок уз коња.

2.7. Вежбе на тлу

За ученике и ученице:

- прамет напред, уз помоћ;

- два премета странце повезано, улево и удесно.

Б. ПРОГРАМ ПО ИЗБОРУ УЧЕНИКА

3. СПОРТСКЕ ИГРЕ (по избору ученика)

Понављање и учвршћивање раније обучаваних елемената. Даље проширивање и продубљивање техничко-тактичке припремљености ученика у складу са изборним програмом за дату игру.

Учествовање на одељењским, школским и међушколским такмичењима.

Минимални образовни захтеви (провера)

Атлетика: трчање на 100 m за ученике и ученице, трчање на 800 m за ученице и 1000 m за ученике, скок у даљ, скок увис, бацање кугле.

Вежбе на справама и тлу: ученици: наставни садржаји програма прескока, једне справе у упору, једне у вису и вежбе на тлу, ученице: наставни садржаји програма прескока, греде, двовисинског разбоја и вежбе на тлу.

Спортске игре: наставни садржаји одабране спортске игре (елементи и игра), такмичења на нивоу одељења и школе.

ПОСЕБНЕ АКТИВНОСТИ

I и II РАЗРЕД

Из фонда радних дана школа у току школске године организује

а) два целодневна излета са пешачењем (укупно у оба правца):

I разред до 12 km,

II разред до 14 km,

б) два кроса: јесењи и пролећни.

Стручни актив наставника физичког васпитања утврђује програм и садржај излета, као и дужину стазе за кросове, и то према узрасту ученика.

Школа организује и спроводи спортска такмичења, као јединствен део процеса наставе физичког васпитања:

- у ритмичко-спортској и спортској гимнастици (у зимском периоду);

- у атлетици (у пролећном периоду);

У три спортске игре (у току школске године).

Спортска такмичења се организују за све ученике, а спроводе се у оквиру радне суботе и у друго време које одреди школа.

Школа организује логоровање и зимовање ученика, како би стечена знања у физичком васпитању и другим наставним областима применили у пракси.

Програм и садржај активности ученика на логоровању и зимовању припрема актив наставника физичког васпитања, а усваја наставничко веће.

У програм логоровања обавезно треба уврстити:

- савладавање природних препрека: војно-техничких полигона (трчање са гађањем, бацањем и пливањем);

- оспособљавање ученика за спасавање дављеника и пружање помоћи вештачким дисањем;

- пружање прве помоћи и транспорт повређених и рањених;

- кретање уз помоћ географске карте и бусоле (на излетима у природи);

У програм зимовања уврштена је обука скијања.

ОРГАНИЗАЦИЈА РАДА

Настава физичког васпитања се организује по циклусима. У сваком разреду су предвиђена 6 циклуса који трају приближно 10-12 узастопних часова.

САДРЖАЈ И БРОЈ ЦИКЛУСА ПО РАЗРЕДИМА

I РАЗРЕД

- атлетика - један,
- вежбе на справама и тлу - један,
- спорт по избору ученика - два,
- повезивање физичког васпитања са животом и радом - један,
- проверавање нивоа знања на крају школске године - један.

II РАЗРЕД

- спорт по избору ученика - четири,
- повезивање физичког васпитања са животом и радом - један,
- провера нивоа знања на крају школске године - један.

НАПОМЕНА:

При планирању и организацији наставе физичког васпитања треба поћи од следећих захтева:

Часови у току недеље треба да буду распоређени у једнаким интервалима, а не као блок часови.

Настава се не може истовремено одржавати за два одељења, у сали за вежбање или спортском терену ако су они својом површином и хигијенским условима предвиђени за рад једног одељења.

Настава физичког васпитања се реализује одвојено за ученике и ученице само у школама које имају по два паралелна објекта за физичко васпитање.

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА (УПУТСТВО)

Садржаји програма физичког васпитања остварују се кроз три тематска подручја: развијање физичких способности, спортско-техничко образовање, повезивање физичког васпитања са животом и радом.

Развијање физичких способности.

Да би се створили услови за програмирање и реализацију рада према индивидуалним способностима ученика они се, у оквиру сваког одељења, деле према способностима на три хомогене групе. Наставник физичког васпитања одређује вежбе и дозира оптерећење за сваку од ових група.

На сваком часу физичког васпитања један део времена треба посветити:

- развијању основних елемената физичке кондиције: снаге (руку, ногу трбушних и леђних мишића), издржљивост равнотеже, спретности и прецизности и
- учвршћивању нормалног природног држања тела у мировању и кретању.

Ради богаћења и интензивирања рада на часу треба примењивати савремене облике рада: допунско вежбање, кружно-интервални рад, рад по систему станица и вежбање уз музику.

Спортско-техничко образовање

Спортско-техничко образовање реализује се у оквиру:

- заједничког програма (атлетике и вежби на справама и тлу) који је детаљно разрађен и треба да га усвоје сви ученици. У том смислу су предвиђени минимални захтеви које сваки ученик треба да савлада и

- програм по избору ученика који је дат у глобалу, што омогућава наставнику да га разрађује у зависности од предзнања и интересовања ученика.

Како би се и у овом тематском подручју рад усмерио ка индивидуалним способностима ученика, треба их делити на групе према способностима (моторним и кондиционим).

Повезивање физичког васпитања са животом и радом

Годишњи план, програм и распоред активности из овог подручја утврђује Наставничко веће на почетку школске године на предлог Стручног актива наставника физичког васпитања. У реализацији ових активности, поред наставника физичког васпитања, учествују и наставници сродних предмета.

Школска и међушколска такмичења школа организује по систему који не изискује веће материјалне трошкове и путовања а стимулише учешће свих ученика.

ПРАЋЕЊЕ И ВРЕДНОВАЊЕ НАПРЕДОВАЊА И ДОСТИГНУЋА УЧЕНИКА

Праћење напредовања ученика у физичком васпитању се обавља сукцесивно у току читаве школске године, на основу методологије у оквиру које се примењује јединствена батерија тестова (за целу Републику) за утврђивање телесног развоја и физичких способности и проверу усвојених и предвиђених стандарда у области спортско-техничког достигнућа ученика.

За праћење телесног развоја и физичких способности служи батерија тестова која обухвата:

- за телесни развој (телесна висина и тежина);
- за брзину (трчање на 30 m);
- за експлозивну снагу (скок удаљ из места);
- за општу снагу (бацање медицинке);
- за координацију (бацање и хватање лопте у одређеној временској јединици);
- за рецептивну снагу руку (зглобови);
- за издржљивост (трчање 500, 800 m).

Провера се обавља на крају сваке наставне године. Постигнути резултати се вреднују на основу Критеријума за процену физичког развоја и физичких способности деце и омладине узраста 7 до 19 година (нормативи).

Резултати провере служе сваком појединцу да, упоређујући утврђено стање са ранијим, оцени напредак.

За праћење спортско-техничких достигнућа служе минимални образовни захтеви на основу којих се након провере моторног знања вреднује постигнути резултат.

Резултати провере служе наставницима физичког васпитања као основа за програмирање рада у наредном периоду посебно за индивидуални приступ и одређивање радних задатака за сваког појединца или групу ученика.

Резултати провере се уносе у Дневник рада наставника физичког васпитања који је саставни део службене документације наставника и школе.

Вредновање и оцењивање се врши на основу следећих елемената.

Физичке способности ученика;

- спортско-техничких достигнућа и
- односа ученика према физичкој култури.

При оцењивању физичких способности узима се у обзир ниво физичких способности сваког појединца, остварен у току школске године, према његовим индивидуалним могућностима.

Спортско-техничка достигнућа се оцењују утврђивањем обима и нивоа садржаја програма, прецизираних у другом тематском подручју ове области.

Оцењивање односа ученика у физичкој култури обавља се праћењем ученикове активности на властитом физичком усавршавању, учвршћењу здравља, нези тела, извршавању задатака у смислу неговања физичких способности, оствареном степену навика за сталним вежбањем, односу према друговима током вежбања, током спортских такмичења и излета, као и праћењем активности ученика у осталим областима рада.

Стручним упутством о начину и поступку оцењивања ученика из ове области прописани су и детаљно објашњени поступци и критеријуми за оцењивање.

1. **Образовани профил:** Техничар за ловство и рибарство

2. **Назив предмета:** Француски језик

3. **Разред:** Први

4. **Остваривање образовно-васпитног рада, облици и трајање:**

Разред	Настава				Пракса	Укупно
	Теоријска настава	Вежбе	Практична настава	Настава у блоку		
I	70					70
II						
III						
IV						

5. **Статус предмета:** Обавезни

6. **Циљеви предмета:**

Циљ наставе страних језика је стицање, проширивање и продубљивање знања и умења у свим језичким активностима, упознавање културног наслеђа створеног на датом страном језику и оспособљавање за даље образовање и самообразовање.

Задаци наставе страних језика су да ученици:

- Усвоје говрни језик у оквиру нових 1000 (словима: хиљаду) речи и израза укључујући и терминологију значајну за дату струку, што је у току осам година учења језика чини укупан фонд од око 2400 речи и израза продуктивно, а рецептивно и више;
- Негују правилан изговор и интонацију уз обраћање посебне пажње на оне ритмичке и прозодијске схеме које су битне у усменом изражавању;
- Разумеју говор (непосредно и путем медија) и спонтано се изражавају у оквиру теме из свакодневног живота и општих тема струке, уз исказивањеличног става и расположења;
- Овладају техником информативног читања, разумеју сложеније језичке структуре у тексту и упознају особености језика струке читањем текстова везаних за теме из области дате струке;
- Даље савлађујуоснове ортографије ради коректонг писменог изражавања у оквиру усвојене лексике и језичких категорија;
- Развијају разумевање писаног стручног текста, писање резимеа, налаза, извештаја и оспособљавају се за њихову усмену интерпретацију; стичу нова сазнања о карактеристикама земаља и народа чији језик уче, њиховог начина живота и обичаја;
- Оспособљавају се за вођење разговора о нашој земљи, њеним природним лепотама, културним и историјским тековинама;
- Шире своју општу културу, развијају међукултурну сарадњу и толеранцију и своје интелектуалне способности;
- Оспособљавају се за даље образовање и самообразовање у области језика и струке коришћењем речника, лексикона и друге приручне литературе.

Комуникативне функције: Обнављање, утрђивање и проширивање оних комуникативних јединица са којима се ученик упознао у основној школи: оспособљавање познате и непознате особе; исказивање свиђања и несвиђања, слагања и неслагања са мишљењем саговорника; тражење и давање дозволе; честитање и

исказивање лепих жеља; позивање у госте; прихватање и неприхватање позива; обавештење и упозорење; предлагање да се нешто уради; одобравање или неодобравање нечијих поступака; приговори, жалбе; изражавање чуђења, изненађења, уверености, претпоставке или сумње; давање савета; исказивање симпатија, преференције, саучешћа; изражавање физичких тегоба, расположење

7. Препоручена литература за реализацију предмета:

- Постојећи одобрени уџбеници
- Популарна литература
- Интернет

8. Корелација са другим предметима:

- Српски језик и књижевност
- Стручни предмети

9. Начин остваривања програма:

,

I разред

(2 часа недељно, 70 часова годишње)

САДРЖАЈ ПРОГРАМА

Језичка грађа савладана у основној школи интегрише се са новом грађом и непрестано примењује, проширује и усавшава.

Пасивне конструкције

Est + particip perfecta

La Bastille est pris en 1789.

La Tour Eiffel est construite en 1889.

-указати на принцип творбе осталих облика пасива

Il a été (était) élu president.

Elle sera(serait) récompensée...

Финалне реченице са употребом pour + инф.

Инфинитивне реченице – типа

Je le vois venir.

Питања:

Qui est/ce qui/que

Qui' est/ce qui/que

Qui;

Qui est-ce qui ira au musée? Qu' est-ce qui vous intéresse au musée? Qui est-ce que vous y avez rencontré? Qu' est-ce que vous avez vu?/ Qui avez-vous? A qui vas-tu téléphone? – A mon... A quoi pensez-vous? De quoi s' agit-il?

Одговори

C' est... qui/que, a qui/quoi; Avec qui; Pour qui и друге раније научене конструкције.

Индиректно питање

Dis-moi á quoi tu penses. Je te demande ce que tu penses. Savez-vous qui a inventé ce remède?

Негација

Pas du tout, non plus, personne, quelqu'un rien, quelque chose

Ce film ne ma plait pas du tout!

À moi non plus.

Quelqu'un est venu? – Non, personne n'est venu.

Казивање претпоставке

Si + imperfekat (кондиционал)
Si nous étudions, nous réussirions

Казивање времена

Avant de...
Quand
Avant de partir il lui a donné son adresse.
Quand l'as – tu rencontré?
Je l'ai rencontré, quand je suis rentré.

Казивање жеље, воље, намере

Инфинитивом
J'aimerais (je voudrais) voir les chefs-d' oeuvre du Louvre.
Il faut lutter contre la pollution de l'air et de l'eau.
Il travaille beaucoup pour gagner sa vie.

Одредбе квалитета и квантитета – значење припада зависно од места

Un homme pauvre – le pauvre homme; un soldat brave – un brave soldat; un homme d'âge moyen – le Moyen âge и сл.

Одредбе за време

-Дани у недељи, prochain/dernier
Il y a / данас
Pendant/depuis;
Dimanche prochain, jeudi dernier, la semaine dernière;
L'année prochaine. Le lundi et le jeudi il travaille jusqu'à cinq heures. Elle est sortie il y a vingt minutes; elle revient dans une heure. Ce congrès aura lieu dans dix mois ou dans un an...

Одредбе за начин

Il conduit prudemment (de manière prudente) avec prudence.
Elle parle français couramment, sans difficulté.

Изрази за меру и количину

Une douzaine, une centaine, une livre, une foule de, un tas de, pas mal de, environ... и сл.
Combien d'élèves ont vu cette émission? Une trentaine. Environ 30. Il y a pas mal de livres à ce sujet; j'en ai plusieurs...

Слагање времена – само са индикативом, и то:

Présent – present (Истовремена радња)
Présent – Passé composé (пре)
Présent – Futur (после)
Il me dit qu'elle part.
Il me dit qu'elle est partie.
Il me dit qu'elle partira.

Именичка група

Слагање детерминаната и именица у роду и броју; разлике у изговору (где постоје) и разликовање наставака у тексту.

Les déterminants interrogatifs – exclamatifs – relatives
Quel film avez-vous vu? Quel beau film! C'est un artiste pour qui les jeunes ont beaucoup de sympathie.

Les déterminants indéfinis: quelques, plusieurs, certains, autre, tout – у различитим значењима
Tout les pays; tout les soirs, toute la journée; tout le monde...

Наставци именица и природа
Teur/trice
Acteur – actrice
Al/aux, ail/aux и неки изузеци на –s, ou –s/X
Genoux, trous

Твроба речи

Најчешћи префикси и суфикси.

Глаголска група

Субјунктив презента- објаснити принцип творбе, а примењивати у датим реченичним моделима. (P)

Казивање свршене и несвршене радње у говору (Passé composé - imparfait) – научен у основној школи, примењивати и усавршавати.

Слагање партиципа перфекта са субјектом.

Ортографија

Интерпункција – основна правила.

Писање великог слова.

Подела речи на слоге.

Лексикологија

Деривација: суфикси и префиски

Лексикографија

Структура двојезичних речника.

Образовни профил: Техничар за ловство и рибарство

Назив предмета: Грађанско васпитање

Разред: I

Остваривање образовно васпитног рада облици и трајање: Теоријска настава 35

Статус предмета: обавезно изборни

Теме:

1. Увод
2. Лични идентитет
3. Откривање и уважавање разлика
4. Групна припадност
5. Стереотипи и предрасуде
6. Толеранција и дискриминација
7. Самопоуздано реаговање
8. Гласине
9. Неслушање
10. Активно слушање
11. Неоптужујуће поруке
12. Изражавање мишљења
13. Лествица партиципације
14. Водјење дебате и дијалога
15. Сарадња
16. Групни рад
17. Групно одлучивање
18. Радити заједно
19. Динамика и исходи сукоба
20. Стилски поступања у конфликтима
21. Сагледавање сукоба из различитих углова
22. Налажење решења
23. Постизање договора
24. Извини
25. Посредовање
26. Насиље у нашој околини
27. Вршњацко насиље
28. Насиље у школи
29. Постизање мира

Циљеви:

1. Да се ученици обавесте о циљевима и задацима програма и начином рада, и да се међусобно упознају
2. Да се ученици боље међусобно упознају и да подстакне њихово осећање самопостовања и личног идентитета
3. Да ученици открију и прихвате постојеће сличности и разлике међу собом и људима уопште и да сагледају сложеност и преклапања властитих групних идентитета
4. Да ученици постану свесни чињенице да су људи социјална бића која се удружују једна с другима у најразноврсније групе
5. Да ученици разјасне значење појмова и појава стереотипа, предрасуда и дискриминације
6. Да се ученицима приближе појмови дискриминације и толеранције
7. Да ученицима помогне да освесте уобичајене начине реаговања у конфликтној ситуацији, да упознају и увежбају да примењују најделотворнији, а најмање коришћен самопоуздан начин реаговања
8. Указивање на спонтан процес искривљавања садржаја поруке приликом њеног преношења, нарочито ако има много посредних преносилаца информација, како се тај процес може контролисати и сама комуникација унапредити са позиције онога ко саопштава поруку као и са позиције онога ко прима поруку
9. Да се ученицима укаже на неслушање као један од важних узрока неспоразума у комуникацији
10. Да се ученици упознају са начинима на које се може побољшати комуникација
11. Да уведе модел неоптужујућих порука као један од битних образаца ненасилне комуникације и да укаже на то колико неоптужујуће поруке олакшавају и отварају комуникацију
12. Да ученици стекну знање о праву на слободно изражавање мишљења
13. Да се ученици упознају са различитим облицима учешћа деце у активностима и разумеју значај сопственог учешћа за развој
14. Да кроз игру улога у којима се сукобљавају ставови и мишљења ученици сагледају разлику тока и исхода два стила јавних расправа-дијалога и дебате
15. Да се ученици уведу у проблематику сарадње и заједништва насупрот индивидуалној и такмичарској оријентацији, сагледају разлоге за сарадњу и предности које она носи и размотре претпоставке за остваривање сарадње
16. Да ученици сагледају одлике и предности групног(тимског)рада
17. Да покаже да постоје различити типови доношења одлука у групи и да подстакне ученике да испитају њихове предности и ограничења
18. Да се ученици опоробају у сарадничком/тимском понашању и преузимању одговорности
19. Да се ученици преко личног искуства упознају са динамиком конфликта
20. Да ученици стекну бољи увид у факторе који утичу на понашање у конфликтним ситуацијама
21. Анализа интерперсоналног конфликта из различитих углова да би се откриле потребе и страхови страна у сукобу. Ослањање на потребе и страхове, а не на захтеве сукобљених страна представља један од главних момената конструктивног решавања сукоба јер отвара могућност изналажења обострано прихватљивог решења
22. Пролажење кроз процес настајања и могућности решавања конфликта користећи при томе знања и искуства из претходних радионица
23. Да се кроз одигравање ситуације која садржи сукобљавање интереса ученици сагледају кључне узроке јављања сукоба и његово настајање из фазе у фазу. Након тога нуде им се они облици понашања који могу да спрече сукоб и потпомогну налажење општеприхватљивог решења
24. Да ученици схвате да се кроз пружање и примање извињења могу избећи сукоби и прекиди у комуникацији. Да помогне ученицима да се лакше извине, тако сто ће схватити да извињење није знак слабости већ израз добре воље и спремности да се прихвати одговорност за сопствено понашање, као и да спремније прихвате тудје извињење, видећи колико је напора и добре воље у њега уложено
25. Да се ученици упознају са основним идејама, сврхом и поступком посредовање у сукобима и неспоразумима и испробају стечена знања у једној ситуацији симулиране свадје међу друговима
26. Да ученици постану осетливији на различите врсте насиља, посебно прикривених/мање видљивих/врста насиља, стекну свест о присутности насиља у свим сегментима друштва и размотре ко су све насилници
27. Да помогне деци да схвате колико је снажан утицај који окружење врши на њихово понашање, али и колико је велика њихова лична моћ и одговорност у односу на те утицаје
28. Да се ученици подстакну на борбу против насиља у школи и пружање помоћи жртви насиља
29. Да се ученици доведу до разумевања да насиље није уродјено у људској природи и да спречавање насиља и постизање мира зависи од сваког од нас

Исходи:

1. Да се ученици упознају са садржајем и циљевима предмета, са начином рада, да се међусобно представе и саопште шта очекују од предмета

2. Да ученици препознају и цене своје и туђе позитивне особине, да се код ученика развије самосвест и лични идентитет, да се ученици међусобно боље упознају
3. Откривање међусобних сличности и разлика, испитивање природе и порекла разлика међу људима, откривање припадности различитим групама
4. Да ученици схвате да свако од нас истовремено припада великом броју различитих група, као што су породична, вршњачка...; Да ученици кроз разговор о групама којима припадају разумеју како различите групе утичу на њихово понашање и њихову слику о себи
5. Да кроз вежбу препознају групације које су на разне начине издвојене; Да схвате процес генерализације; Да препознају предрасуде и њихов значај; Да кроз лични доживљај издвојености препознају и боље разумеју друге који су издвојени
6. Да ученицима буду јасни појмови дискриминација и (не)толеранција; Да се сагледа природа и порекло дискриминације; Да се сагледају последице нетолеранције на различитости
7. Да се ученици схвате да је могуће реаговати на различите начине у истој ситуацији; Издвајање три основна типа реаговања: нападачког, повлачећег и самопоузданог; Сагледавање одлика сва три начина реаговања; Сагледавање како се три типа реаговања одражавају на комуникацију и шта она значе на димензији брига о себи-брига о другима
8. Ланчано преношење приче од ученика до ученика; Праћење и анализа процеса трансформисања приче; Трагање за начинима помоћу којих се може побољшати комуникација; Да се сагледа одговорност онога ко прича и онога ко слуша
9. Суочавање са искуством неслушања; Указивање на ефекте које неслушање изазива у комуникацији; Сагледавање разлога за неслушање
10. Упознавање ученика са различитим техникама активног слушања; Испробавање активног слушања у краћим симулацијама
11. Уочавање последица оптужујућих и неоптужујућих порука кроз играње улога; Уочавање могућности које неоптужујуће поруке отварају у комуникацији са другима; Шематско приказивање модела неоптужујућих порука; Примена модела неоптужујућих порука на ситуације из свакодневног живота
12. Стицање знања о томе да деца и млади имају право да изразе своје мишљење и да се њихово мишљење узме у обзир у свим стварима које их се тичу; Подстицање спремности да се исказе и брани сопствено мишљење; Увидјање да борба за сопствено мишљење мора подразумевати прихватање права других на сопствено мишљење; Увидјање да борба за сопствено мишљење мора бити заснована на аргументима; Развијање спремности и вештине да се проналазе и користе аргументи којима се сопствено мишљење образлаже, као и да се чују аргументи других
13. Упознавање ученика са појмом партиципација деце у активностима и са различитим облицима дечјег учешћа; Оспособљавање ученика да препознају степен и облик дечјег учешћа у различитим активностима њиховог свакодневног живота у породици, школи, друштву; Разумевање значаја дечјег учешћа у акцијама и активностима; Разумевање зависности степена партиципације од циља активности, узраста и ситуације у којој долази до дечје активности
14. Препознавање токова и важних аспеката полемике, дијалога и дебате; Освешћивање могућих исхода неке расправе и фактора од којих то зависи; Практиковање комуникациских техника и вештина које су учили на претходним радионицама
15. Освестити личне и друштвене разлоге за сарадњу; Испитати предности сарадње; Анализирати претпоставке и сметње за остваривање сарадње
16. Анализирати искуство групног рада; Освестити различите улоге у групном раду; Упознати се са одликама успешног групног рада
17. Упознавање ученика са различитим начинима доношења одлука у групи; Утврђивање предности и ограничења различитих типова групног одлучивања; Упоредјивање различитих начина доношења одлука у тиму с обзиром на њихову демократичност
18. Оспособљавање ученика да тимски учествују у осмишљавању и планирању реализације различитих активности; Разумевање неопходности постојања различитих улога у тиму за квалитетно тимско функционисање; Уочавање повезаности између тимских улога, понашања у тиму и реализације конкретних активности; Подстицање толерантности и преузимања одговорности
19. Пролажење кроз искуство конфликта; Уочавање и анализирање типичних исхода конфликта; Сагледавање ефеката претпоставки и очекивања на ток комуникације
20. Кроз анализу задате ситуације уочавање димензија које одредјују понашање у ситуацији сукоба; Указивање на различите стилове поступања у ситуацији сукоба
21. Указивање на значај сагледавања потреба и страхова страна у конфликту за изналажење обострано прихватљивог решења; Уважавање препознавања и издвајања потреба и страховања
22. Анализа типичних конфликтних ситуација и одговарање на питања кроз структуриран упитник
23. Освешћивање тока конфликта, од његовог настанка, препознавање сопствене позиције; Учење образаца понашања који, кад се примене, помажу да се на ненасиљан начин продје кроз процес трагања за обострано прихватљивим решењем

24. Препознавање различитих начина извињавања и повезаности између телесне експресије и вербалног исказа; Освешћивање процеса који се јављају приликом извињавања и прихватања извињења; Размена искустава и ставова о извињавању и да се уочи сложеност процеса извињавања
25. Убедјивање другог кроз игру; Осмишљавање ситуације сукоба из школског живота; Посредовање у сукобу и учење основних карактеристика и фаза у посредовању; Коришћење претходно стечених знања
26. Уочавање и препознавање различитих врста насиља(физичко,емоционално, сексуално и занемаривање), у различитим сегментима друштва; Указивање на стереотипе који постоје у свести већине о томе ко су насилници
27. Осветљавање различитих социјалних утицаја на појединца; Разумевање групног притиска вршњака; развијање личне одговорности и критичког вредновања понашања других; Вежбање различитих вештина које би могле да им помогну да се понашају у складу са својим а не с групним жељама,као и да, у потенцијално ризикантним ситуацијама, кажу 'не' групи или предложе неко 'безбедније' решење; Да ученици искусе како се осећа онај који одбацује и онај који је одбачен; Откривање активних и конструктивних приступа који би могли да примене одбачени,одбацивачи и неутрални посматрачи; Да ученици отворено разговарају о односима,другарству...
28. Анализирати типичне врсте насиља у школи; Довести ученике до сазнања о томе да они могу бити жртве насиља,могу бити насилници или борци против насиља; Анализирати могуће узроке насиља у школи
29. Упознавање са мишљењем научника о узроцима насиља; Разумевање 'позитивног' одредјења мира; Подстицање на активну улогу у напорима за ненасиље, постизање и очување мира.

Препоручена литература за реализацију предмета:

- Водич за наставнике 'ГРАДЈАНСКО ВАСПИТАЊЕ' за први разред средње школе
- Интернет

Корелација са другим предметима:

- Час разредног старешине
- Предузетништво

1. Образовни профил: Техничар за ловство и рибарство

2. Назив предмета: Информатика и рачунарство

Програм објављен у Службеном гласнику Републике Србије – Просветни гласник бр. 12. од 06.11.2006 године, страна 5 и 6.

3. Разред : Први

4. Остваривање образовно васпитног рада облици и трајање:

разред	Настава				Пракса	укупно
	Теоријска настава	вежбе	Практична настава	Настава у блоку		
I	-	70	-	-	-	70
II	-	-	-	-	-	-
III	-	-	-	-	-	-
IV	-	-	-	-	-	-

5. Статус предмета: Обавезни

6. Циљеви и исходи модула/теме

Наставна Тема-модул	Циљ	Исход (По завршетку теме ученик ће бити у стању да:)
Рачунарство и информатика	Ученици познају циљеве и задатке предмета, историју развоја рачунара и схватају и разумеју значај информатичког образовања и примене рачунара у савременом друштву	Дефинише циљеве и задатке предмета Дефинише информацију и податак Наведе примере примене рачунара у свакодневном животу Наведе кључне догађаје у историји развоја рачунара
Рачунарски системи	Ученици познају структуру рачунарског система, функцију и врсте делова рачунара односно хардвера као и врсте и намену рачунарских програма односно софтвера. Ученици знају да објасне како ради рачунар.	Објасни структуру рачунарског система Наброји делове рачунара и објасни њихову намену Разуме појам рачунарског програма Наброји врсте рачунарских програма и објасни како они настају. Разуме и објасни начин рада рачунара
Оперативни системи	Ученици познају начине комуникације човека и рачунара, као и карактеристике и елементе графичког окружења оперативног система Windows XP. Разумеју организацију података на диску и манипулишу са подацима из рачунара	Разуме појам графичко окружење и начин комуникације са рачунаром Разуме и користи основне команде у Windows XP –у Самостално покреће и затвара апликације. Манипулише са прозорима у Windows XP –у Разуме организацију података у рачунару Практично манипулише са подацима помоћу Windows Explorera
Обрада текста	Ученици знају да објасне основне појмове у вези обраде текста и подешавање радног окружења. Користе MS WORD 2003 програм. Познају и користе команде за унос, обраду, чување и штампање документа.	Разуме и објасни основне појмове у вези обраде текста. Самостално покрене програм MS WORD 2003. Подеси радно окружење и уноси текст у документ. Сними урађен документ на диск, да га пронађе и врши измене у документу. Обликује садржај документа (текст, табеле, слике) Прегледа документ пре штампе и одштапа га.
Рачунарске комуникације	Ученици познају начине комуникације између рачунара и знају чему служе рачунарске мреже. Самостално врше претраживање ИНТЕРНЕТА коришћењем различитих претраживача и снимају пронађене података на рачунар. Ученици користе програм за електронску пошту и познају основе рада у ЛАН мрежи.	Објасни појмове: LAN, MAN, WAN, клијент-сервер Објасни структуру Интернета и наведе примере примене Објасни појамове: www, ftp,http, isp Користи програме читаче Интернета Користи претраживаче Интернета Манипулише са електронским порукама
Мултимедијске апликације	Ученици разумеју појам мултимедије и самостално користе апликација за рад са мултимедијом односно програме за обраду и репродукцију звука и слике на рачунару. Ученици самостално користе ЦД/ДВД-е са едукативним садржајем	Разуме и објасни појам мултимедије Користи једноставне програме за обраду слике и звука Користи едукативне садржаје са ЦД/ ДВД -а

7. Препоручена литература за реализацију предмета :

Никола Клем **Рачунарство и информатика за Први разред средње школе**, одобрена од стране МПС РС решењем бр: 650-02-000-54/2003-03 од 15.09.2003 године, Завод за уџбенике, Београд, девето издање 2008. година.

8. Корелација са другим предметима /модулима

Математика, Српски и Енглески језик

9. Начин остваривања програма:

Настава се реализује у кабинету за рачунарство и информатику ПШШ "Јосиф Панчић". Одељења се деле на две групе и свака група има недељно по два везана часа. Сваки ученик има "свој" рачунар. Обзиром на физички распоред рачунара (по два на једном столу) по потреби је могућ "рад у пару". Програм се реализује у потпуности и по редоследу модула и по садржају наведеном у Правилнику. (35 недеља по два везана часа – укупно 70 часа годишње по групи)

У уводном делу двочаса наставник истиче циљ и задатке одговарајуће наставне јединице и затим реализује теоријски део неопходан за рад ученика на рачунарима. Уводни део, у зависности од садржаја наставне јединице може да траје најдуже 30 минута.

За време рада наставник води рачуна о стеченом знању сваког ученика посебно. Ученицима који брже савладају постављени циљ и задатке предвиђене за двочас, наставник даје сложеније примере везане за обрађивану наставну јединицу.

При реализацији модула "Рачунарство и информатика" наставник ће упознати ученике са циљевима и задацима овог предмета. У кратким цртама размотриће се историјат развоја и значај примене рачунара у савременом друштву и информатичког образовања као неопходног услова за даље школовање, будући рад и свакодневни живот.

При реализацији модула "Рачунарски системи" објаснити у кратким цртама структуру рачунарског система, а затим основне појмове о хардверским уређајима и софтверу.

У оквиру хардвера објаснити процесор и радну меморију као основне елементе сваког рачунара, као и принципе конфигурисања рачунарског система. Објаснити значај и улогу периферијских уређаја и интерфејса. При излагању посебну пажњу треба посветити архитектури ПЦ рачунара, улози и задацима појединих елемената система, без уласка у детаље, при чему ће наставник поједине елементе рачунарског система показати ученицима, било отварањем уређаја или показивањем појединачних елемената које поседује ван уређаја.

У оквиру софтвера упознати ученике са улогом програма у раду рачунарског система и поделом програмских производа. У кратким цртама приказати функције и развој оперативних система, затим оперативне системе који су данас у употреби, као и њихове карактеристике. Објаснити значај развојног софтвера. За најчешће коришћене апликативне програме (текст процесоре, радне табеле, графичке пакете, системе за управљање базама...) приказати у кратким цртама основну намену. Од услужних програма приказати неколико најчешће коришћених (компресију података, заштиту од вируса, нарезивање дискова...). Посебну пажњу посветити потреби коришћења лиценцираних програма, заштити програма и података, вирусима и заштити од њих.

У делу под називом "Како ради рачунар?" ученицима објаснити логичке компоненте И, ИЛИ и НЕ и интегрисана кола. Објаснити начин на који рачунар прима информацију од корисника, обрађује је и бележи резултат. Објасните ученицима појам бита, бајта и регистра.

При реализацији тематске целине "Оперативни системи" указати на начине комуникације корисника и рачунара. Приликом реализације ове тематске целине посебну пажњу посветити карактеристикама и елементима графичког окружења које се презентује – конкретно WINDOWS XP оперативном систему. Посебну пажњу треба посветити поступцима рада у графичком окружењу, а нарочито коришћењу миша, раду са прозорима, покретању више апликација истовремено и размени података. У циљу увежбавања ученика у раду са мишем и тастатуром треба омогућити покретање и коришћење игрица као и стандардних програма: Calculator, Paint и других.

У оквиру ове тематске целине треба објаснити и организацију података на диску, као и начин рада на ЦД медијумима (читање и нарезивање диска, разлика између CDR и CDRW дискова) и дискетама (форматирање, копирање садржаја, брисање, преименовање)

При реализацији модула "Обрада текста" обратиће се посебна пажња на основне појмове у обради текста, као и значају уочавања структуре текста. Биће објашњен значај подешавања радног окружења и припреме пре уношења текста. Практична реализација програма биће илустрована програмом MS WORD 2003. При дефинисању сваке појединачне команде, обавезно дати и њен превод на енглески језик. Водити рачуна да ученици треба да схвате принципе рада у графичком окружењу, и да је довољно да знају да нека команда постоји и како и где могу да је пронађу.

При реализацији модула "Рачунарске комуникације" ученицима објаснити начине комуникације између рачунара који се данас користе, као и чему служе рачунарске мреже. Посебну пажњу посветити претраживању на Интернету коришћењем различитих претраживача, као и снимању пронађених појмова или програма на неки од медијума за њихово складиштење. Ученике оспособити за основно коришћење електронске поште и рад у мрежном окружењу.

При реализацији тематске целине "Мултимедијске апликације" ученике упознати са појмом мултимедија. Оспособити ученике да користе неке најчешће употребљаване апликације за рад са мултимедијом (Media Player, Real Player, Мiсго DVD) Дати им основне информације о преносу, обради и репродукцији слике и звука на рачунару. Демонстрирати и практично реализовати употребу едукативних ЦД-а и ДВД-а (електронске књиге, енциклопедије, атласи...)

Образовни профил – Техничар за ловство и рибарство

Предмет:Руски језик

Циљ предмета: Утврђивање и систематизација стечених знања у предходном школовању и овладавање језиком до нивоа који ће им омогућити да се служе у једноставном споразумевању с људима из других земаља, да упознају начин живота и културу народа чији језик уче и оспособе се за даље образовање

Полазна основа:Службени гласник РС – Просветни гласник бр.6/90 стр.32,33,36

Препоручена литература:Марија Межински,Александар Терзић, Руски језик за први разред средње школе

Разред:први

Недељни фонд:2 часа

Годишњи фонд:70 часа

Наставна тема/фонд часова по темама	Садржај по темама	Задаци	Начин остваривања програма
Друштво и другови (8)	-текст Сусрет -спољашњи изглед и особине чланова породице(портрет и карактер) -односи у породици и друштву -просто непроширена и просто проширена реченица -директни и индиректни говор -глаголи кретања(парови,вид,одређено и неодређено кретање)	-усвајање говорног језика у оквиру нових речи и израза укључујући и терминологију значајну за дату струку; -неговање правилног изговора и интонације са обраћањем посебне пажње на оне ритмичке схеме које су битне у усменом изражавању; -разумевање говора (непосредно и путем медија и спонтано изражавање у оквиру тема из свакодневно живота и општих тема струке,уз исказивање лично става и расположења; -овладавање техником информативног читања, --разумевање сложеније језичке структуре у тексту и упознавање особености језика струке читањем текстова везаних за теме из области дате струке; -даље савладавање основе орфографије ради коректног писменог изражавања у оквиру усвојене лексике и језичких структура; -разумевање писаног стручног текста, писање резимеа, извештаја и оспособљавање за њихову усмену интерпретацију; -стицање нових сазнања о карактеристикама земље и народа чији се језик учи, њиховог начина живота, обичаја -оспособљавање за вођење разговора о нашој земљи, њеним природним лепотама културним и историјским	Облици рада: -индивидуални -фронтални -рад у пару -рад по групама Методе: -предавање -објашњавање -убичајена вербална комуникација са ученицима; -превод стручних текстова -рад на тексту -вођени писмени састави -дијалог самостални писани радови ученика -писмени задаци(2) -контролне вежбе -тестови -игровне активности Место реализације: учионица
Школа(8)	-текст Вода из реке Лимпопо -систем школства у Србији и Русији -оцене, предмет -разлика учитељ(преподоватељ) професор -наставак-у локативу јединице -именице мушког рода на сугласник(разлика у употреби локатива са предлогом-о и предлозима – в, на) -непроменљиве именице -узрочни односи:реченице са одредбом израженом предлозима и зависним падежом(от +Р;из-за+Р;по+Д		
Личности из културе(9)	-текст Арбат,кућа бр.53 (живот и дело А.С.Пушкина) -мој родни крај -номинатив множине именица мушког рода на –а,я -разлика у употреби учитељи-учитеља,свети-света,хлебы-хлеба -промена и употреба бројева 1,2,3,4 са придевом и именицом,значење броја 1 -субјекатско – предикатски односи (реченице са именским предиктом са копулом или без копуле) -објекатски односи(директни и индиректни објекат,зависна реченица		
Природне лепоте(9)	текст Средишњи појас (објаснити беле ноћи) -географске карактеристике Русије -номинатив множине именица мушког и средњег рода на –а,я(разлика у употреби листья и листы) -промена бројева од 5-20 и 30(употреба именица са овим бројевима) -просторни односи(реченице са одредбом израженом прилогом, зависним падежом и предлозима из – за, из – под, за		
Спорт(9)	текст Олимпијске игре -врсте спортова, дијалози о спорту -прост облик компаратива типа старший и младший -присвојни придеви на –ов,-ев,-ский -промена бројева од 40-100 -исказивање времена по сату у разговорном и службеном стилу		
Заштита животне средине(8)	текст Хвала од свег срца -загађивање животне средине и заштита исте -промена именица женског рода на –ија		

<u>Наставна тема/фонд часова по темама</u>	<u>Садржај по темама</u>	<u>Задаци</u>	<u>Начин остваривања програма</u>
	-промена бројева 200,300,400 -грађење глаголског вида(суфиксација,префиксација и суплетивизам) -реклазија глагола поблагодарити кога за што,пожертвовати	тековинама; -оспособљавање за даље образовање и самообразовање у области језика и струке коришћењем речника, лексикона и друге приручне литературе;	
Наука и техника(8)	текст К.Е.Циолковскиј -именице средњег рода – мя -глаголски вид-акцентска разлика -бројеви 500 – 1000 -прилози за време мести и начин -поређење прилога -безличне реченице са глаголом хочетсја(мне хочетсја + инфинитив)		
Културна прошлост и традиција (8)	Живот и дело В.С.Караџића и М.В.Ломоносова -именице које имају само множину -сложене реченице(независне и зависне) -означавање узраста(ко се када родио , ко колико година има		
Струка (7)	Стручни текстови -коришћење стручног речника -опште теме везане за струку и практичан рад у струци		

Професори:
Спасић Љиљана

ОБРАЗОВНИ ПРОФИЛ: Техничар ЗА ЛОВСТВО И РИБАРСТВО

СРПСКИ ЈЕЗИК И КЊИЖЕВНОСТ

СТАТУС ПРЕДМЕТА: општеобразовни/обавезан

КОРЕЛАЦИЈА: историја, филозофија, психологија

ЦИЉПРЕДМЕТА: Образовање и васпитање ученика као слободне креативне и културне личности, критичког ума и оплемењеног укуса

РАЗРЕД: I

ПОЛАЗНА ОСНОВА: "Службени гласник РС", број 4/91

ПРЕПОРУЧЕНА ЛИТЕРАТУРА:

1. Љ. Николић; Б. Милић-Читанка са књ. теоријским појмовима за први разред средње школе
2. Љ. З. Станојчић-Граматица српског језика

НЕДЕЉНИ ФОНД: 2 ГОДИШЊИ ФОНД: 70

САДРЖАЈ ПО ТЕМАМА

Увод у проучавање књижевног дела[15]

Књижевност старог века[8]

Средњевековна књижевност[12]

Народна књижевност[11]

Књижевност хуманизма и ренесансе[11]

Књижевност барока и класицизма[5]

Култура изражавања[23]

Језик[15]

Лектира[5]

ВРСТЕ АКТИВНОСТИ(ДОМИНАНТНЕ ЗА ПРЕДМЕТ)

НАСТАВНИК

Мотивише ученике за читање
Припрема и благовремено даје истраживачке задатке
Припрема наставне материјале
Планира активности на часу
Планира активности на час
Планира ток часа
Подстиче активно учешће ученика на часу
Подстиче креативност ученика

УЧЕНИК

редовно чита лектиру
припрема радни материјал
ради домаће задатке
активно учи
пита о свему што није разумео
прави свој речник научених речи
Ради: писмене задатке

Подстиче активно
Редовно вреднује рад и постигнуће ученика
Подстиче одговорност ученика
Упућује ученике на додатне изворе знања и могућност
сазнавања

тестове знања
правописне диктате
Рецитује стихове

ПРАЋЕЊЕ НАПРЕДОВАЊА УЧЕНИКА(НАЧИНИ)

Тестови знања са задацима различите захтевности
Самостално излагање ученика
Усмено излагање
Играње улога
Дебате
Домаћи истраживачки задаци
Писмени задаци
Правописни диктати
Листа провере вештина током процеса и на основу продукта директно праћење формирања
ставова и њиховог саопштења и усмено и писмено.

ПРЕДМЕТНИ НАСТАВНИК

Благица Станковић

1. Образовни профил: Техничар за лов и риболов

2. Назив предмета: БЕЗБЕДНОСТ И ЗДРАЉЕ НА РАДУ

3. Разред: ПРВИ

4. Остваривање образовно васпитног рада облици и трајање:

разред	Настава				Пракса	укупно
	Теоријска настава	вежбе	Практична настава	Настава у блоку		
I	35	35				70
II						
III						
IV						

5. Статус предмета: обавезан

6. Циљ и задаци

Циљ наставе предмета је оспособљавање ученика за личну безбедност и безбедност гостију у ловним и риболовним реверима.

Задаци наставе предмета су:

- стицање основних знања и вештина неопходних за смањивање повреда на раду, професионалних обољења и обољења у вези са радом;
- стицање основних знања и вештина за примену превентивних мера које се предузимају од стране послодаваца и лично од стране запослених радника;
- стицање општих основних знања о условима на раду који обезбеђују претпоставку за пуно физичко, психичко и социјално благостање запослених;
- стицање основних знања о непосредним опасностима при реализацији лова и риболова и превентивним мерама за заштиту;
- пружање прве помоћи.

7. СГ РС – ПРОСВЕТНИ ГЛАСНИК Страна 9 – Број 9 од 6. август а 2008.

8. САДРЖАЈИ ПРОГРАМА

ОПШТИ ДЕО (6)

Безбедност на раду, извори опасности и фактори сигурности;

Штетни фактори радне средине, опасне материје;

Опасности од електричне струје;

Законски прописи о безбедности и здрављу на раду.

МЕДИЦИНСКИ ДЕО (12)

Субјективни фактори безбедности на раду;

Физичка и ментална способност;

Исхрана;

Микроорганизми, глодари, инсекти и гмизавци који се налазе у шуми, а проузрокују одређене болести;

Хигијена;

Бука и вибрације;

Пружање прве помоћи.

СПЕЦИЈАЛНИ ДЕО (17)

Извори опасности при сечи стабала;

Ризик од повреда или оштећења здравља;

Техничке мере заштите при раду са моторном тестером–вожња чамаца;

Опасности и мере сигурности у ловству (ловачко оружје, муниција);

Опасности и мере сигурности у рибарству (на отвореним и затвореним водама);

Заштита од пожара;

Средства и опрема за личну заштиту.

ВЕЖБЕ (35)

Извори опасности (1);

Опасне материје (1);

Електрична струја (1);

Законски прописи, правилници и сл.(2);

Пружање прве помоћи (12);

Извори опасности при сечи стабала (2);

Микроорганизми, глодари, инсекти и гмизавци који се налазе у шуми, а проузрокују одређене болести (4);

Бука и вибрације (2);

Опасности и мере сигурности у ловству (ловачко оружје, муниција) (2);

Опасности и мере сигурности у рибарству (на отвореним и затвореним водама) (2);

Заштита од пожара, примена противпожарних апарата и друге опреме (4);

Средства и опрема за личну заштиту (2).

9. НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА (УПУТСТВО)

Настава се реализује у виду предавања и вежби. За реализацију наставе користе се наставни филмови, Power Point презентације, узорци, експонати, уређаји и опрема. Настава се реализује у учионици, кабинету и школским полигонима.

Провера знања ученика врши се путем тестова и усмено за теоријски део програма, а провера програма вежби врши се и оценом практичног рада ученика. Практични део програма се реализује интегрално у оквиру реализације практичне обуке на терену у блоку.

1. **Образовни профил:** Техничар за лов и риболов

2. **Назив предмета:** БОТАНИКА

3. **Разред:** ПРВИ

4. **Остваривање образовно васпитног рада облици и трајање:**

разред	Настава				Пракса	укупно
	Теоријска настава	вежбе	Практична настава	Настава у блоку		
I	70	70				140
II						
III						
IV						

5. **Статус предмета:** обавезан

6. Циљ и задаци

Циљ наставе предмета је стицање и усвајање знања ради детерминације појединих аутохтоних и алохтоних врста биљака на основу морфолошких и физиолошких карактеристика, систематско разврставање, начин њиховог размножавања, као значај и улога у структури екосистема.

Задаци наставе предмета су:

- стицање знања о значају ботанике за егзистенцију и опстанак дивљачи и ихтиофауне;
- усвајање појмова и разумевање законитости у живом свету;
- стицање знања о флористичком саставу наших предела;
- развијање логичког мишљења и научног погледа на свет;
- стицање знања о значају ботанике за заштиту природе и њена подела на научне дисциплине.

7. **СГ РС – ПРОСВЕТНИ ГЛАСНИК Страна 9 – Број 9 од 6. август а 2008.**

8. САДРЖАЈИ ПРОГРАМА

УВОД (2)

Дефиниција и задатак предмета;

Ботаника и њен значај у оквиру других дисциплина везаних за ловство и рибарство.

МОРФОЛОГИЈА БИЉАКА (39)

Грађа биљне ћелије (цитологија);

Наука о ткивима (хистологија);

Размножавање биљака;

Морфологија и анатомија вегетативних органа;

Морфологија и анатомија генеративних органа.

ФИЗИОЛОГИЈА БИЉАКА (6)

Физиологија биљне ћелије;

Водни режим;

Фитохормон;

Ћелијско дисање;

Развиће биљака;

Покрети биљака.

СИСТЕМАТИКА БИЉАКА (23)

Подцарство *Thallophyta*, стелњаче, „ниже биљке“;
Одељак *Phycophyta*, алге;
Одељак *Lichenes*, лишајеви;
Подцарство *Cormophyta*, стаблашице;
Одељак *Bryophyta*, маховине;
Одељак *Pteridophyta*, папратњаче;
Одељак *Spermatophyta*, семенице;
Пододељак *Coniferophytina*, (Гумноспермае) голосеменице;
Пододељак *Magnoliophytina*, скривеносеменице;
Magnoliatae (Dicotyledones);
Ranunculaceae;
Caryophyllaceae;
Brassicaceae (Cruciferae);
Rosaceae;
Fabaceae (Leguminosae);
Apiaceae (Umbelliferae);
Lamiaceae (Labiatae);
Asteraceae (Compositae);
Scrophulariaceae;
Boraginaceae;
Liliatae (Monocotyledones);
Liliaceae;
Orchidaceae;
Cyperaceae;
Poaceae (Gramineae).

ВЕЖБЕ (70)

МОРФОЛОГИЈА БИЉАКА (39)

Грађа биљне ћелије (цитологија);
Наука о ткивима (хистологија);
Размножавање биљака;
Морфологија и анатомија вегетативних органа;
Морфологија и анатомија генеративних органа.

ФИЗИОЛОГИЈА БИЉАКА (6)

Физиологија биљне ћелије;
Водни режим;
Фитохормони;
Ћелијско дисање;
Развиће биљака;
Покрети биљака.

СИСТЕМАТИКА БИЉАКА (25)

Подцарство *Thallophyta*, стелњаче, „ниже биљке“;
Одељак *Phycophyta*, алге;
Одељак *Lichenes*, лишајеви;
Подцарство *Cormophyta*, стаблашице;
Одељак *Bryophyta*, маховине;
Одељак *Pteridophyta*, папратњаче;
Одељак *Spermatophyta*, семенице;
Пододељак *Coniferophytina*, (Гумноспермае) голосеменице;
Пододељак *Magnoliophytina*, скривеносеменице;
Magnoliatae (Dicotyledones);
Ranunculaceae;

Caryophyllaceae;
Brassicaceae (Cruciferae);
Rosaceae;
Fabaceae (Leguminosae);
Apiaceae (Umbelliferae);
Lamiaceae (Labiatae);
Asteraceae (Compositae);
Scrophulariaceae;
BoraginaceaeLiliatae (Monocotyledones);
Liliaceae;
Orchidaceae;
Cyperaceae;
Poaceae (Gramineae).

9. НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА (УПУТСТВО)

Настава се реализује у виду предавања и вежби. За реализацију наставе користе се наставни филмови, Power Point презентације, узорци, експонати, уређаји и опрема. Настава се реализује у учионици, кабинету и школским полигонима. Провера знања ученика врши се путем тестова и усмено за теоријски део програма, а провера програма вежби врши се и оценом практичног рада ученика. Практични део програма се реализује интегрално у оквиру реализације практичне обуке на терену у блоку.

1. Образовни профил: Техничар за лов и риболов

2. Назив предмета: ОПШТА БИОЛОГИЈА

3. Разред: ПРВИ

4. Остваривање образовно васпитног рада облици и трајање:

разред	Настава					укупно
	Теоријска настава	вежбе	Практична настава	Настава у блоку	Пракса	
I	70	35				105
II						
III						
IV						

5. Статус предмета: обавезан

6. Циљ и задаци

Циљ наставе предмета је да ученицима пружи општа знања која се стичу усвајањем образовно-васпитних садржаја чиме се код ученика развијају објективност, критичност, иновативност, креативност и разумевање историјске, друштвене и етичке димензије науке и технологије.

Задаци наставе предмета су:

- разумевање значаја биологије као водеће научне дисциплине у развоју човечанства;
- усвајање појмова и разумевање законитости у живом свету;
- упознавање са грађом и функцијом ћелије;
- разумевање животних феномена;
- усвајање основних појмова и принципа индивидуалног развића живих организама;
- схватање основних појмова науке о наслеђивању;
- схватање основних принципа биолошке класификације и систематике живих организама;
- развијање еколошке свести и еколошке културе, очување, унапређење и заштите животне средине.

7. СГ РС – ПРОСВЕТНИ ГЛАСНИК Страна 9 – Број 9 од 6. август а 2008.

8.

САДРЖАЈИ

ПРОГРАМА

БИОЛОГИЈА КАО НАУЧНА ДИСЦИПЛИНА (3)
Значај биологије за развој човечанства;
Посматрање, праћење и описивање појава и процеса у природи;
Истраживање у лабораторији.
БИОЛОГИЈА ЋЕЛИЈЕ (7)
Хемијски састав и физичка својства ћелије;
Грађа ћелије;
Једро хромозоми;
Деоба ћелије, митоза и мејоза.
БИОЛОГИЈА РАЗВИЋА (10)
Гаметогенеза;
Оплођење и рани ступњеви ембриогенезе;
Органогенеза;
Ембрионални омотачи сисара;
Раст и диференцијација ћелија;
Постнатални период;
Старење организма и смрт.
ОСНОВИ ГЕНЕТИКЕ (15)

Молекулске основе наслеђивања;
Генетичка контрола метаболичких процеса;
Биосинтеза протеина;
Гени, генотип, фенотип;
Основна правила наслеђивања;
Типови наслеђивања особина код биљака и животиња;
Промене у структури и броју хромозома;
Утицај средине на изазивање наследних промена;
Генетичка структура популације;
Селекција и оплемењивање организама;
Биотехнологија и генетички инжењеринг.
ОСНОВИ ЕВОЛУЦИЈЕ (5)
Порекло живота на Земљи;
Биохемијска еволуција првобитних живих система;
Еволуција и филогенија;
Докази еволуције;

Адаптације и природна селекција, порекло и развој човека.

СИСТЕМАТИКА, БИОЛОШКА
КЛАСИФИКАЦИЈА (30)

Историјат и савремени развој систематике;
Класификација живих бића (Царство Протиста, Монера, гљива, биљака, животиња);
Систематика животиња;
Ph.Chordata, cl.Cephalochordata;
Cl.Pteraspidomorphi;
Cl.Cephalopsidomorphi;
Cl.Chondrichthyes;
Cl.Actinopterygi;
Cl.Sarcopterygi;
Cl.Reptilia;
Cl.Aves;
Scl.neognathae;
Scl.Paleognathae;
Lepidosauria;
Sinapsida;
Cl.Mamalia;
SubCL. Prototheria;
SubCl. Theria;
Cl.Amphibia;
SubCl. Lissamphibia;
SubCl. Dipnoi;
Ph.Chemichordata;
Lophophorates;
Ecdyzoa.

ВЕЖБЕ (35)

Делови микроскопа;
Посматрање ћелија епидермиса црног лука под микроскопом;
Деоба ћелије, митоза;
Посматрање мушких полних ћелија сисара под микроскопом;
Ембрионални омотачи сисара;
Монохбридно наслеђивање;
Дихибридно наслеђивање;
Хромозоми човека;
Типови наслеђивања особина код биљака и животиња;
Утицај средине на изазивање наследних промена;
Наследност и варирање особина код људи;
Харди Вајнбергова једначина генетичке равнотеже популације;
Коефицијент херитабилности;
Скелет риба, водоземаца, птица, сисара;
Упоредна морфологија и анатомија хордата;
Основне систематске карактеристике и детерминација врста;
Фам. Acipenseridae;
Фам. Esocidae;
Основне систематске карактеристике и детерминација врста;
Фам. Cyprinidae;
Основне систематске карактеристике и детерминација врста;
Фам. Siluridae;
Фам. Anguillidae;
Фам. Percidae;
Фам. Cottidae;
Упоредна морфологија и анатомија хордата;
Мишићни систем кичмењака;
Систем органа за варење кичмењака;

Основне систематске карактеристике и детерминација врста;

Фам. Bufonidae;

Фам. Ranidae;

Основне систематске карактеристике и детерминација врста;

Фам. Testudinidae;

Фам. Emydidae;

Osnovne sistematske karakteristike i determinacija vrsta;

Фам. Lacertidae;

Фам. Anguidae;

Основне систематске карактеристике и детерминација врста;

Фам. Viperidae;

Фам. Elapidae;

Упоредна морфологија и анатомија хордата;

Нервни систем кичмењака;

Систем чулних органа код кичмењака;

Основне систематске карактеристике и детерминација врста;

Фам. Ardeidae;

Фам. Ciconidae;

Основне систематске карактеристике и детерминација врста;

Фам. Anatidae;

Фам. Accipiteridae;

Фам. Falconidae;

Основне систематске карактеристике и детерминација врста;

Фам. Tetraonidae;

Фам. Phasianidae;

Основне систематске карактеристике и детерминација врста;

Фам. Columbidae;

Фам. Tytonidae;

Фам. Picidae;

Фам. Alaudidae;

Основне систематске карактеристике и детерминација врста;

Фам. Hirundinidae;

Фам. Corvidae;

Фам. Passeridae;

Упоредна морфологија и анатомија хордата;

Систем органа за дисање кичмењака;

Крвни и лимфни систем кичмењака;

Основне систематске карактеристике и детерминација врста;

Фам. Leporidae;

Фам. Sciuridae;

Фам. Cricetidae;

Фам. Gliridae;

Основне систематске карактеристике и детерминација врста;

Фам. Canidae;

Основне систематске карактеристике и детерминација врста;

Фам. Suidae;

Фам. Cervidae;

Фам. Bovidae;

Апсолутна и релативна густина популација;

Уређење акваријума као модела барског екосистема.

9. НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА (УПУТСТВО)

Настава се реализује у виду предавања и вежби. За реализацију наставе користе се наставни филмови, Поњер Поинт презентације, узорци, експонати, уређаји и опрема. Настава се реализује у учионици, кабинету и школским полигонима. Провера знања ученика врши се путем тестова и усмено за теоријски део програма, а провера програма вежби врши се и оценом практичног рада ученика.

Практични део програма се реализује интегрално у оквиру реализације практичне обуке на терену у блоку.

1. **Образовни профил:** Техничар за ловство и рибарство

2. **Назив предмета:** ПЕДОЛОГИЈА СА ГЕОЛОГИЈОМ

3. **Разред:** Први

4. **Остваривање образовно васпитног рада облици и трајање:**

разред	Настава					укупно
	Теоријска настава	вежбе	Практична настава	Настава у блоку	Пракса	
I	70	70				140

5. **Статус предмета:** ОБАВЕЗНИ

6. Циљеви: Циљ наставе предмета педологија са геологијом јесте да ученици стекну теоријска и практична знања о земљишту која су им потребна ради праћења осталих стручних предмета, за непосредан рад у пракси, као и за наставак школовања.

Задаци:

- стицање и усвајање стручних знања потребних да се земљиште схвати као динамичан еволуциони систем;
- стицање и усвајање потребних знања да се на основу морфолошких особина може одредити типска припадност земљишта и његова могућност коришћења;
- упознавање геолошких процеса у делу земљине коре у коме се формирају продукти распадања;
- упознавање процеса миграције и акумулације појединих продуката распадања у површинским условима;
- упознавање најважнијих минерала и стена;
- упознавање типова земљишта, њихове географије, генезе, физичких и хемијских особина, педогенетских процеса у њима и др.;
- стицање професионалног односа и особина према земљишту као делу шумске биогеоценозе.

7 **Просветни Преглед 50/92 од 3 фебруар 1993**

8. **Препоручена литература:** Уџбеник, педологија са геологијом Зоран Симић

9. **Корелација са другим предметима:** гајење шума, производња садног материјала, хемија

10. Начини остваривања програма: Програм предмета даје теоријску основу за даље проучавање теоријских и практичних стручних шумарских дисциплина - дендрологија са фитоценологијом, производња садног материјала, гајење шума, исхрана биља, шумске културе и плантаже, планирање газдовања шумама и др.

Програм педологије са геологијом се делом наслања на стечена предзнања из биологије, хемије, географије и других сродних дисциплина из основне школе. Ради успешног праћења

наставних садржаја педологије ученик претходно мора да стекне одређена знања из минерологије и петрографије.

Након тога ученици упознају основне појмове из педологије и то: минералну и органску компоненту земљишта, физичке, хемијске и физичко-хемијске особине, педогенетске чиниоце и процесе, плодност и продуктивност шумских земљишта, појаве ерозије и еволуцију земљишта.

Систематика земљишта са главним типовима шумских земљишта представља срж предмета на коју ће се надовезати остале стручне дисциплине, те ученици морају добро да овладају овим делом програма, као и детерминацијом типова земљишта.

Да би се остварили постављени циљеви и задаци предмета, неопходно је, у току наставе, успешно реализовати одређене образовне, васпитне и практичне задатке. Услови за успешну реализацију програма педологије са геологијом су:

- правилно планирање и редовно припремање наставника за извођење наставе;
- целисходно коришћење фонда часова и добро организован наставни процес;
- комбинована примена наставних метода и разноврсност облика рада са ученицима уз правилну употребу одговарајућих наставних средстава и учила.

У оквиру опште припреме за наставу треба добро проучити програм, уџбеник, приручну литературу, попунити збирку учила у кабинету и израдити годишњи план наставе - распоред наставних тема и јединица, план вежби и утврдити број часова за понављање градива и систематизацију.

У програму је годишњи фонд часова подељен по темама, при чему је од укупног фонда часова 30 одсто остављено за понављање градива и систематизацију. Укупан број часова који је назначен за сваку тему треба схватити оријентационо. Тиме се наставнику индиректно указује на обим, дубину, па и начин интерпретације садржаја сваке теме. Евентуална одступања, у мањем обиму, су могућа у зависности од конкретне ситуације. Теме треба обрађивати једну за другом, како су наведене у програму јер су садржаји у међусобној корелацији. Наставнику је остављена могућност да израдом оперативног плана програмске садржаје сваке теме дели на наставне јединице и часове.

Што се тиче типова часова могуће је чешће коришћење комбинованих часова и при обради новог градива и на вежбама.

На часовима вежби и за понављања градива треба се још више придржавати принципа свесне активности, те избегавати рад претежно с једним учеником а настојати да се, по могућности, ангажује читав група ученика, односно одељење.

Понављање градива треба да буде добро осмишљено тако да доприноси трајном усвајању знања ученика, истицању битних ствари у изучаваном градиву, као и да омогућава продубљивање и допуњавање знања, повезивање теоријског градива с практичним садржајима и остваривању неопходне корелације између садржаја педологије и других предмета.

У обзир треба узимати и остале дидактичке принципе: научност, поступност, систематичност, очигледност и др. Посебно велики значај имају систематичност и очигледност, нарочито, при вежбању и понављању обрађеног градива.

Ради остваривања циља и задатака наставе програм педологије омогућује коришћење више наставних метода. То ће допринети интелектуалној активности ученика, разбити монотонију и наставу учинити интересантнијом и ефикаснијом. У самом програму, након одређених наставних тема и вежби, дате су наставне методе као најприкладније за ту тему.

Програм педологије предвиђа на часовима обраде новог градива фронталан облик рада, док се на часовима вежбања и понављања градива као најприкладнији облик рада предвиђа групни облик и индивидуални облик рада.

За часове вежбања предвиђа се подела одељења на групе ученика од 10-15 ученика.

Зависно од конкретног образовно-васпитног задатка и програмског садржаја настава се може реализовати у учионици, кабинету, као и на терену - шуми или шумском земљишту.

Важан задатак наставника је да упуту ученика како да користи уџбеник и литературу.

У току године неопходно је да ученици обраде збирку главних врста минерала, стена и микромонолита типова земљишта.

Праћење и вредновање успеха ученика остварује се у складу са Општим педагошко-дидактичким упутством за остваривање садржаја програма у средњим школама (објављено у "Службеном гласнику РС - Просветном гласнику", број 4/91) и Упутством о начину праћења рада и оцењивања ученика (објављено у "Службеном гласнику РС - Просветном гласнику", број 4/91).

Опште педагошко-дидактичко упутство за остваривање садржаја програма у средњим школама садржи и основне педагошке захтеве и принципе на којима се заснива реализација образовно-васпитног процеса.

1. **Образовни профил:** Техничар за лов и риболов

2. **Назив предмета:** ШУМСКА ЕКОКЛИМАТОЛОГИЈА

3. **Разред:** ПРВИ

4. **Остваривање образовно васпитног рада облици и трајање:**

разред	Настава				Пракса	укупно
	Теоријска настава	вежбе	Практична настава	Настава у блоку		
I	70	35				105
II						
III						
IV						

5. **Статус предмета:** обавезан

6. Циљ и задаци

Циљ и задаци

Циљ наставе предмета је да ученици стекну нова знања из ове области, која су им потребна као основ за успешно праћење и изучавање наставних садржаја из групе стручних предмета.

Задаци наставе предмета су:

– подстицање и развијање интересовања ученика за појаве и закономерности у природи;

– стицање основних знања о клими и микроклими;

– усвајање научног погледа на свет;

– јачање свести о значају шумског дрвећа и шума.

7. **СГ РС – ПРОСВЕТНИ ГЛАСНИК Страна 9 – Број 9 од 6. август а 2008.**

8. САДРЖАЈИ ПРОГРАМА

ОСНОВНИ ПОЈМОВИ О КЛИМИ (6)

Дефиниција климе и микроклиме;

Микроклиматски проблеми шумарске екоклиматологије;

Климатски елементи.

АТМОСФЕРА (9)

Порекло и састав атмосфере;

Састав атмосфере у зависности од висине;

Вода у атмосфери;

Прехлађена вода и презасићености у односу на лед;

Физички процеси у атмосфери.

ЕНЕРГИЈА ЗРАЧЕЊА (5)

Општи појмови и закони зрачења;

Области енергије зрачења;

Карактеристике зрачења.

СУНЧЕВА РАДИЈАЦИЈА (6)

Астрономски услови промена Сунчеве радијације;

Промене Сунчеве радијације у атмосфери;

Директно Сунчево зрачење;

Дифузна радијација;

Глобално Сунчево зрачење.

РАЗМЕНА ЕНЕРГИЈЕ ИЗМЕЂУ ТЛА И АТМОСФЕРЕ (9)

Биланс зрачења ААС и противзрачење атмосфере;
Ефективно израчивање земљишта;
Физичке карактеристике земљишта;
Транспорт топлоте у ваздуху.

ПОЉЕ ЗРАЧЕЊА У БИЉНОМ ПОКРИВАЧУ (13)

Оптичке карактеристике листова;
Физиолошки процеси условљени зрачењем;
Оптичка структура вегетације;
Зрачење у активном слоју шуме;
Размена енергије између шуме и атмосфере;
Светлост у шуми;
Светлост у насељу и парку.

МИКРОМЕТЕОРОЛОШКИ УСЛОВИ КЛИМЕ ШУМСКИХ СТАНИШТА (11)

Биланс топлоте у шуми;
Поље ветра;
Температурни и хигрички услови;
Кондензација и сублимација водене паре;
Падавине у шуми;
Микроклиматске прилике на ивицама шуме и пропланцима.

УТИЦАЈ ШУМЕ НА ШИРУ ОКОЛИНУ (9)

Шума као филтер-систем приземног слоја ваздуха;
Утицај шуме на отицање воде;
Утицај вегетације на плувијалне ерозионе процесе;
Шумски ветрозаштитни појасеви;
Утицај зелених површина на климу града.

ЧОВЕК И МИКРОКЛИМА (2)

Човек и микроклима.

ВЕЖБЕ (35)

ОСНОВНИ ПОЈМОВИ О КЛИМИ (10)

Климатски елементи – ваздушни притисак;
Мерење ваздушног притиска и инструменти за мерење;
Климатски елементи – температура ваздуха;
Мерење температуре и инструменти за мерење;
Климатски елементи – релативна влажност ваздуха;
Мерење влажности ваздуха и инструменти за мерење;
Климатски елементи – облачност;
Осматрање облака;
Климатски елементи – појаве;
Климатски елементи – трајање осунчавања;
Климатски елементи – падавине;
Мерење падавина и инструменти за мерење;
Климатски елементи – ветар;
Мерење ветра и инструменти за мерење.

АТМОСФЕРА (3)

Подела атмосфере;
Хемијски састав ваздуха;
Вода у атмосфери;
Физички процеси у атмосфери;
Прогноза времена.

ЕНЕРГИЈА ЗРАЧЕЊА (2)

Таласна дужина; енергија зрачења; проток;
Интензитет; доза; видљиво зрачење.

СУНЧЕВА РАДИЈАЦИЈА (4)

Одређивање времена и висина Сунца;
Трајање осунчавања и појава сумрака;
Глобално Сунчево зрачење;
Инструменти за мерење Сунчевог зрачења.

РАЗМЕНА ЕНЕРГИЈЕ ИЗМЕЂУ ТЛА И АТМОСФЕРЕ (4)

Радијационе и термичке карактеристике тла;
Утицај врсте, мешања и обраде земљишта;
Утицај боје и покривања земљишта;
Утицај влаге у земљишту;
Утицај ниских температура у земљишту.

ПОЉЕ ЗРАЧЕЊА У БИЉНОМ ПОКРИВАЧУ (6)

Лист као оптички систем;
Синтеза хлорофила;
Фотосинтеза и дисање;
Фототропизам и фотонастије;
Способност рефлексије шумског склопа;
Реаговање биљака на енергетске промене зрачења;
Промене интензитета осветљења на слободном простору;
Промене интензитета осветљења у вегетацији;
Методe мерења режима осветљавања у шумским фитоценозама;
Утицај Сунчевог зрачења и светлости на човека;
Кретање сенки – црта Сунца;
Хелиопластика.

МИКРОМЕТЕОРОЛОШКИ УСЛОВИ КЛИМЕ ШУМСКИХ СТАНИШТА (2)

Поље ветра;
Евапорација и транспирација;
Кондензација и сублимација водене паре;
Падавине у шуми;
Микроклиматске прилике на ивицама шуме и пропланцима.

УТИЦАЈ ШУМЕ НА ОКОЛИНУ (3)

Утицај шуме и вегетације на климу околине;
Утицај зелених површина на климу града;
Загађеност ваздуха.

ЧОВЕК И МИКРОКЛИМА (1)

Човек и микроклима.

9. НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА (УПУТСТВО)

Настава се реализује у виду предавања и вежби. За реализацију наставе користе се наставни филмови, Power Point презентације, узорци, експонати, уређаји и опрема. Настава се реализује у учионици, кабинету и школским полигонима. Провера знања ученика врши се путем тестова и усмено за теоријски део програма, а провера програма вежби врши се и оценом практичног рада ученика. Практични део програма се реализује интегрално у оквиру реализације практичне обуке на терену у блоку.

1. Образовни профил: Техничар за лов и риболов

2. Назив предмета: ШУМСКА ХИДРОЛОГИЈА

3. Разред: ПРВИ

4. Остваривање образовно васпитног рада облици и трајање:

разред	Настава				Пракса	укупно
	Теоријска настава	вежбе	Практична настава	Настава у блоку		
I	70	35				105
II						
III						
IV						

5. Статус предмета: обавезан

6. Циљ и задаци

Циљ и задаци

Циљ наставе предмета је професионално оспособљавање ученика образовног профила техничар за ловство и рибарство за успешно укључивање у рад на техничко оперативним пословима и задацима Заштите шума и вода.

Задаци наставе предмета су:

– професионално оспособљавање за обављање послова и радних задатака техничара за ловство и рибарство;

– јачање свести о потреби заштите природе и животне средине;

– стицање и усвајање стручних знања из области заштите шума и вода.

7. СГ РС – ПРОСВЕТНИ ГЛАСНИК Страна 9 – Број 9 од 6. август а 2008.

8. САДРЖАЈИ ПРОГРАМА

УВОД У ШУМСКУ ХИДРОЛОГИЈУ

Увод у предмет шумска хидрологија;

Вода као природни ресурс;

Основни појмови из хидрологије;

Дефиниција Шумске хидрологије.

ПОЈАМ И ДЕФИНИСАЊЕ ХИДРОЛОГИЈЕ У ОКВИРУ ШУМСКИХ ЕКОСИСТЕМА

Шумски екосистеми;

Историјски приказ изучавања хидрологије у оквиру шумских екосистема;

Циљ и сврха проучавања шумске хидрологије;

Дефиниција шумске хидрологије и шумски екосистеми;

Настанак и подела водотока у шуми;

Дефиниција слива, вододелнице и хидрографске мреже водотока у шуми;

Речни ток и његови делови;

Настанак и подела водотока, дефиниција слива, хидрографска мрежа;

Извори;

Уређење извора;

Језера;

Појам и дефинисање хидрологије у оквиру шумских екосистема.

УТИЦАЈ ВЕГЕТАЦИЈЕ НА КРУЖЕЊЕ ВОДЕ

Хидролошки циклус;

Атмосферске падавине;

Утицај вегетације на атмосферски талог (киша);

Утицај вегетације на формирање и отапање снега;
Интерцепција у шумској вегетацији;
Хидролошки циклус, атмосферске падавине;
Евапотранспирација у шумској вегетацији;
Евапорација и транспирација;
Инфилтрација;
Евапотранспирација, инфилтрација;
Ретенција;
Утицај вегетације на кружење воде.

КРЕТАЊЕ ВОДЕ У ШУМСКИМ ЕКОСИСТЕМИМА

Површинско отицање;
Потповршинско отицање;
Подземно отицање;
Површинско, потповршинско и подземно отицање;
Укупно отицање;
Формирање водних потенцијала у сливу са шумском вегетацијом;
Дефинисање водних режима;
Кретање воде у шумским екосистемима.

ЕЛЕМЕНТИ ВОДНОГ БИЛАНСА У ШУМИ

Дефинисање водног биланса;
Одређивање водног биланса;
Елементи водног биланса.

КОРИСНИ ЕФЕКТИ ХИДРОЛОШКЕ ФУНКЦИЈЕ ШУМСКИХ ЕКОСИСТЕМА

Регулациона улога шумских екосистема;
Приноси воде;
Обогаћивање подземних вода и извора;
Приноси воде и обогаћивање извора;
Спречавање и ублажавање поплава;
Дефиниција поплава;
Мере за ублажавање поплава;
Корисни ефекти хидролошке функције шумских екосистема.

КВАЛИТЕТ ВОДЕ У ШУМСКИМ ЕКОСИСТЕМИМА

Квалитет воде;
Физичке, хемијске и биолошке особине воде;
Узроци који утичу на квалитет воде;
Ерозија (појам, интезитет и подела);
Особине воде који утичу на квалитет;
Регионална ерозија;
Флувијална ерозија;
Еолска ерозија;
Појам и врсте ерозије;
Нанос и мутноћа водотока;
Шумски екосистеми као фактор заштите и побољшања квалитета воде;
Аерозагађења и квалитет воде у шумским екосистемима;
Утицај наноса и мутноће на квалитет воде;
Ревитализација еродираних водних токова у шумским екосистемима;
Санација изворишта и водозахвата у сливу;
Санација клизишта у сливу;
Узроци који утичу на квалитет воде у шумским екосистемима.

ЕКОЛОШКИ ФАКТОРИ ТЕКУЋИХ И СТАЈАЋИХ ВОДА У ШУМИ

Дефиниција основних појмова: екологија, биотопи, биоценозе;
Абиотички фактори воде у шуми и њихов утицај на ихтиофауну;
Дефиниција појмова (екологија, биотопи, биоценоза);
Карактеристике животних заједница текућих вода и њихов утицај на ихтиофауну;
Карактеристике животних заједница стајаћих вода и њихов утицај на ихтиофауну;
Еколошки фактори текућих и стајаћих вода у шуми.

ВЕЖБЕ (35)

УВОД У ШУМСКУ ХИДРОЛОГИЈУ

Распореденост воде као ресурса;
Значај шумске хидрологије.

ПОЈАМ И ДЕФИНИСАЊЕ ХИДРОЛОГИЈЕ У ОКВИРУ ШУМСКИХ ЕКОСИСТЕМА

Карактеристике шумских екосистема;
Трендови који су довели до појаве изучавања шумских екосистема;
Упознавање са основним елементима водотока у шуми;
Упознавање са основним начинима уређења извора.
Упознавање са основним карактеристикама језера.

УТИЦАЈ ВЕГЕТАЦИЈА НА КРУЖЕЊЕ ВОДЕ

Мерење и утврђивање атмосферских падавина;
Употреба података са кишомерних – хидролошких станица;
Упознавање са основним елементима водотока у шуми;
Упознавање са основним начинима уређења извора;
Упознавање са основним карактеристикама језера;
Израда првог задатка елабората из шумске хидрологије.

КРЕТАЊЕ ВОДЕ У ШУМСКИМ ЕКОСИСТЕМАМА

Водостај;
Мерење и утврђивање брзине воде;
Мерење и утврђивање протицаја;
Трансформација водних потенцијала.

ЕЛЕМЕНТИ ВОДНОГ БИЛАНСА У ШУМИ

Приказ билансирања воде у сливу;
Израда другог задатка елабората из шумске хидрологије.

КОРИСНИ ЕФЕКТИ ХИДРОЛОШКЕ ФУНКЦИЈЕ ШУМСКИХ ЕКОСИСТЕМА

Утицај рељефа на принос воде у сливу;
Хидролошки елементи слива;
Утицај геолошке подлоге и земљишта на принос воде у сливу;
Утицај вегетационог покривача на принос воде у сливу;
Примена грађевинско-техничких и шумско-мелиоративних
мера за ублажавање поплава.

ИЗРАДА ТРЕЋЕГ ЗАДАТКА ЕЛАБОРАТА ИЗ ШУМСКЕ ХИДРОЛОГИЈЕ КВАЛИТЕТ ВОДЕ У ШУМСКИМ ЕКОСИСТЕМАМА

Приказ узорковања воде на квалитет;
Утицај ерозије на квалитет воде;
Суспендовани нанос у шумским водотоцима;
Вучени нанос у шумским водотоцима;
Утицај вегетације на квалитет у шумским водотоцима;
Мере за санацију клизишта у сливу;
Израда четвртог задатка елабората из шумске хидрологије.

ЕКОЛОШКИ ФАКТОРИ ТЕКУЋИХ И СТАЈАЋИХ ВОДА У ШУМИ

Утицај еколошких фактора на воде у шуми;
Провера знања елабората из шумске хидрологије.

9. НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА (УПУТСТВО)

Настава се реализује у виду предавања и вежби. За реализацију наставе користе се наставни филмови, Power Point презентације, узорци, експонати, уређаји и опрема. Настава се реализује у учионици, кабинету и школским полигонима. Провера знања ученика врши се путем тестова и усмено за теоријски део програма, а провера програма вежби врши се и оценом практичног рада ученика. Практични део програма се реализује интегрално у оквиру реализације практичне обуке на терену у блоку. У оквиру плана предвиђен је програм обуке на хидрометеоролошким станицама.

1. **Образовни профил:** Техничар за ловство и рибарство

2. **Назив предмета:** ПРАКТИЧНА ОБУКА У БЛОКУ

3. **Разред:** Први

4. **Остваривање образовно васпитног рада облици и трајање:**

разред	Настава				Пракса	укупно
	Теоријска настава	вежбе	Практична настава	Настава у блоку		
I				60		60
II						
III						
IV						

5. **Статус предмета:** ОБАВЕЗНИ

6. **Циљ и задаци**

Циљ наставе предмета је оспособљавање ученика за стицање потребних вештина за обављање послова ловочувара и робочувара.

Задаци наставе предмета су:

- примена стручних знања које обухватају процесе, технике, материјале, инструменте, опрему, терминологију и поједине теоретске идеје;
- коришћење ужестручних вештина за обављање задатака;
- самосталност у раду и учењу;
- писмену и усмену комуникацију;
- сопствено разумевање и понашање;
- решавање проблема уз помоћ познатих извора информација.

7. **СГ РС – ПРОСВЕТНИ ГЛАСНИК Страна 9 – Број 9 од 6. август а 2008.**

8. **САДРЖАЈИ ПРОГРАМА**

Безбедност и здравље на раду (примена средстава личне заштите на раду, пружање прве помоћи запосленим и туристима у подручју);

Ботаника (детерминација флоре – израда хербаријума и др.);

Педологија са геологијом (детерминација минерала, стена и типова земљишта – израда збирки минерала и микропрофила типова земљишта);

Шумска еоклиматологија (уознавање са инструментима и опремом за метеоролошка снимања и праћења метеоролошких фактора);

Шумска хидрологија (уознавање са инструментима и опремом за хидрометеоролошка снимања и праћења, узимање узорака воде за анализу и сл.).

9. НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА (УПУТСТВО)

Настава се реализује на терену у одговарајућим шумским подручјима (ловиштима и риболовним подручјима, зооовртима, резерватима, рибњацима, музејима и сл.), наставним базама, институтима и амбулантама за здравствену заштиту животиња. У зависности од програма настава се организује у више дана или једнодневно у виду стручних излета.

Реализација наставе се планира у току школске године у зависности од сезоне која је актуелна за реализацију појединих програма (јесен – зима, за прво полугодиште и пролеће – лето за друго полугодиште).

У реализацији практичне обуке ученика, поред наставника школе учествују и стручни сарадници, сарадници у настави и спољни сарадници из предузећа и наставних база. Предметни наставници школе су у обавези да у сарадњи са стручњацима из предузећа, односно наставне базе сачине Оперативни план и програм за реализацију наставе.

Настава се реализује са смештајем ученика на терену. Безбедност ученика приликом реализације наставе у блоку, на терену се спроводи у складу са Правилником о организовању и извођењу практичне наставе ученика. За време наставе ученици воде Дневник рада. Укупан ангажман смештаја, исхране, практичног рада, слободних активности и сл. јесте у функцији стицања знања и вештина за брзо укључивање у рад након завршеног школовања. Провера знања ученика врши се путем оцењивања стечених вештина на терену, као и на основу прегледа одговарајућих елабората и дневника рада.